

BIEŁARUSKAJA

KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi:

WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19)
Redakcyja adżyniena ad 9 hadz ran. da 6 hadz. wieč.

„Biel. KRYNICA“ kaštuje na hod — 10 zał., na paŭhoda —

5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał.

HAZETA WYCHODZIĆ 2 RAZY U TYDZIEŃ.

Cana abwiestaku:

na 1-šaj staroncy 30 hr., 2 i 3 — 25 hr., na 4-aj —
20 hroš. — za radok drobnaha druku ū wadnej pałoscy

Ad wydawiectwa.

Adusiul dachodzić da nas wiestki i skarhi, što niasumlen-
nyja paštary na prawincyjanalnych poštach nie daručajuć pad-
piščykam „Biełaruskaj Krynicy“. Choć takim čynam našy wo-
rahi, kab biełaruskaje sialanstwa nie dawiedałasja praŭdy asab-
liwa ciapier na čas wybaraŭ. Braty! Kożny padpiščyk pawinien
dapilnawać, kab nie prapaŭ ani adzin numar jahonaj hazety i
damahacca pierahladu na poście karty prenumeraty. Kożny paš-
tar, jaki robić nadużyćci, pawinien być pakarany, a dzieła heta-
ha, treba pisać na winawatych skarhi ū Wilenskuju Dyrekcyju
Poštaŭ i Telehrafaŭ praz našu Redakcyju.

Rasiejcy i ich pretensii na naszych ziemiach.

Zdaŭna zakaranilaśia dumka, što
Wialikarusy (Rasiejcy) majuć u sabie
šmat manholskaj krywi. Apraŭdywa-
juć niekatoryja hety pahlad pieradu-
sim tym, što Rasiejcy majuć šyrokija
kości twary, prostyja wałasy i t. d.
U sučasny mament nawuka śćwiar-
džaje, što pryčyny wonkawaha wyhla-
du Rasiejcaŭ treba šukać nia tolki ū
čysta manholskich upływach, kolki ū
źmiašaŭni wialikarusaŭ z turanskimi
plamionami rasowa lažačymi miż aryj-
čykami i manhołami, plamionami zna-
nymi pad nazowam urała-altajskich.
Hetyja plamiony źjaŭlajuca wielmi
starymi žycharami Eŭropy, dzie i da-
hetul trymajucca ū Finlandyi jak kul-
turny narod z swaim niezależnym has-
padarstwam.

Spatykajem ich u wialikim liku i
nad Wolhaj dzie wyjaŭlajuć ciapier
imknieńnie da samabytnaha nacyjanal-
naha istnawańnia. Takimi narodami
aprača Finaŭ źjaŭlajuca nad Wolhaj
Čuwaśy, Čeremisy, Mardwa, Waguły
i inš.

Dalokich prodkaŭ hetych turanskich
plamionaŭ uspaminaje ūžo historyk
hrecki Herodot u VI stahodździ pie-
rad našaj eraj jak starych žycharoŭ
nad Wolhaj i Okaj.

Pry niazwyčajnym roście b. ra-
siejskaj imperyi biazumoŭna ūliwałasja
šmat roznych elementaŭ u rasiejski
narod, ale hałoŭnaj asnowaj jaho jość
pierawaha krywi turanskaj pry piera-
wazie mowy sławianskaj. Takim čy-
nam Rasiejac — heta sławianin tolki pa-
wodle mowy.

Zatoje rasowa ū im wielmi mała
krywi i duży sławianskaj.

Druhim upływam, ūžo bolš du-
chowym, što adbiŭsia na rasiejskim
narodzie, jość rola bizantynizmu praz
pryniaćcie adtul chryścijanstwa i ūreš-
cie trecim dziejnikam na sfarmawań-
nie duży rasiejskaha narodu była ta-
tarskaja niawola, jakaja i dahetul pra-
jaŭlajuca ū rasiejskim despotyźmie.

Nasielnictwa centralnych rasiej-
skich hubernijaŭ jaŭna maje na sabie
piaćatku nie sławianskuju. Ab hetym
pamiż inšym świedčyć rasiejskaja sta-
tystyka z 1897 h., jakaja pryznaje, što
ū hubernijach sumiežnych z maskoŭ-
skaj jość karannoje nierasiejskaje na-
sielnictwa. Tak napr. u Twierskaj hub.

spatykajem wołaści nasielenyja Kare-
łami. U Tamboŭskaj aficyjalnaja pie-
rapiś pakazwaje na prysutnaść z prad-
wiakoŭ żywučych Tatarau i Mardwy.
Toje samaje bačym u Penzienskaj hu-
bernii. Huberni Nižaharodzkaia i Ka-
zanskaja majuć wialiki lik Mardwy,
Čeremisaŭ, Čuwaśaŭ i Tatarau. Heta
ušio tyja narody, jakija ū wialikim
pracesie naturalnaj miešaniny z Ra-
siejcami i prymusowaj carskaj rusyfi-
kacyi astalisia, kab byccam świedčyć
ab paławičnym rasiejskim sławianstwie.

Rasiejskija historyki, zrazumielaja
reč, pieraważna wyścierahajuca adkryta
hawaryć ab hetych ahulna wiadomych
faktach. Zatoje jany majuć inšy spo-
sab dakazywać swajo sławianstwa i
histaryčnyja prawy na ziemli biełaru-
skija i ŭkraińskija. Takuju historyju
było zhary przykazana rabić praz ka-
zionny mahutny aparat carskaj rusyfi-
kacyi. Dzieła hetaha historyki rasiej-
skija prosta nazwali historyju biełaru-
skaha i ŭkraińskaha narodu swajej hi-
storyjaj. Wychodnym punktam da he-
taha pasłużyŭ sam nazoŭ „Ruś“.

Hetaje wiekawoje imknieńnie Ra-
siejcaŭ słowa „Ruś“ źlić z paniaćciem
Maskoŭščyny — bačym i ciapier. Cia-
pieraśnija maskoŭskija emihranty i dzie-
ci rasiejskich čynoŭnikaŭ najechaŭ-
šych siudy z Maskowii, čujucca na
našych biełaruskich ziemiach u siabie
doma. Jany ciapier u palityčnych
adozwach da šyrokich masaŭ haworać
ab sotni tysiačaŭ „русских крестьян“
na Bielarusi i dakazwajuć, što narod
biełaruski, ŭkraiński i rasiejski — adzin
narod.

Dawoli hlanuć na minuščynnu naša-
ha narodu, kab prakanacca, jakaja wiali-
kaja propaść nas dzielić. U toj čas,
kali Rasiejcy źjaŭlajuca miaścancami
z roznymi narodami turanskimi, a jak
inšyja dakazwajuć i z narodami man-
holskimi, my Bielarusy pradstaŭlajem
adno z najčyściejšych sławianskich
plamionaŭ. Žywiom my ad niepamiat-
nych časoŭ na adnym miescy i choć na-
ša mowa ū aktach Wialikaha Kniaźstwa
Litoŭskaha i nazywajuca ruskaj, to
adnak jana nia była rasiejskaj (ma-
skoŭskaj) mowaj, ale całkom asobnaj
samastojnaj mowaj, jakoj suwiaź z
ciapieraśniaj biełaruskaj mowaj jasna
nawukaj dakazana. Dy dawoli pačytać

„Uradowiec“, jaki „robić“ wybary.

Pad takim zahałoŭkam źmieščana
ū pepeasaŭskim časopisu „Pobudka“
staćcia redaktara Dašynskaha, jakuju pa-
dajem amal nie całkom z pryčyny ja-
je wialikaj „aktualnaści“, dy trafnaści.

„Wybary pasłoŭ u Sojm i senata-
raŭ u Senat majuć być wyrazam nia-
prymušanej woli narodu, jaki ū respu-
blicy jość, najwyšejšym kiraŭnikom
swaich losaŭ — suverenam, wyšejšym
za ūsiech najwyšejšych uradoŭcaŭ-sa-
noŭnikaŭ.

Artyk. 2 Polskaj Kanstytucyi pa-
čynajucca sławami:

„Wiarchoŭnaja ŭlada ū polskaj
respublicy należyć da narodu“.

Narod tworyć swaje wykanaŭčyja
orhany — administracyju i ŭrad.

Uradoŭcy ūtrymliwajuca z pen-
syjaŭ, na jakija narod płacić padatki —
pasrednija i biespasrednija.

Kożny z uradoŭcaŭ maje ścisła
aznačanyja ū zakonie abawiazki, jakija
pawinien spaŭniać.

Ale siarod hetych prapisańniaŭ
zakonu niaama ani wodnaha, jakaja-b
zahadwała ci dazwalała — ministru,
wajawodzie ci staraście, palicyjantu ci
sudździ — wykarystoŭwać swajo ŭrada-
waje stanowišča i ŭladu — u metach
upływańnia na toje, kab wybarščyki
hałasawali tak, jak choća ŭrad...

Starasta, sklikajućy wojtaŭ, kab
daručyć im padtrymańnie ŭradowaha
kandydata, čynić prastupleńnie, — na-
dużyćcio ŭłady.

Palicejski, ahitujućy służbowa za
uradowym kandydatam, čynić tak-ža
prastupleńnie.

Wajawoda, abiaccajućy, na mocy
swajej ŭłady, roznyja karyści, ci pa-
hražajućy škodami wybarščykam, naci-
skajućy ich tym hałasawać za ŭrada-
waha kandydata, taksama jość pra-
stupnikam.

U prawawym haspadarstwie nijaki
uradowiec niepawinien naahuł służbo-
wa wysoŭwać taho ci inšaha kandyda-
ta, jak uradowaha, a taksama hanić
publična inšych kandydataŭ, bo heta
ušio jość nadużyćcio ŭłady.

Niedarma-ž uhałoŭny kodeks ka-
raje hetyja prastupleńni. — Bo ŭrado-
wiec, „robiacy wybary“, pierastaje być
uradoŭcam, ale robicca ūžo „partyjni-
kam“, jaki adnak-ža biare pensiju z
kasy dziaŭaŭnaha skarbu.

pieršuju lepšuju staronku „Litoŭskaha
Statutu“ ci inšych uradowych aktaŭ
Kniaźstwa Litoŭskaha, kab prakanacca
ab hetym.

Bolš jašče jasnaj wydajectwa ro-
żnica miż nami i Rasiejcami, kali ū
Bielarusi zraŭniać typowych Rasiejcaŭ-
Wialikarusaŭ starawieraŭ (sasłanych
u naš kraj u časach relihijnaha piera-
śledawańnia) z Bielarusami.

Wyšej padanych razwaźańniaŭ
pawinna chapić, kab pierakanacca, što
zapraŭduja Rasiejcy na našych ziemi-
lach heta kučka ūspomnienych stara-
wieraŭ dabawiŭšy da hetaha źmieńku
maskoŭskaj biezrobotnaj intelihiencyi,
jakaja astałasja ū našych miestach pry
swaich damkach i kamianicach pastaŭ-
lenych dziakujućy „wiernaj“ służbie
„царю-батюшкѣ“. Hety buket za-
wiaršaje najbolš dziejny element pali-

Taki uradowiec robicca cichim
supolnikam roznych ludziej, jakija ča-
sta robiać brudnyja intaresy pry wy-
barach.

Takaja administracyja tracić da-
wier ū hramadzianstwa i sama robic-
ca partyjnaj. Pašla takich wybaraŭ
niaama ūžo mowy ab pawazie ŭradoŭ-
ca, jaki na mocy swajho ŭradawaha
stanowišča займаўsia ahitacyjaj, pad-
trymliwajućy adnych, źbiwajućy dru-
hich kandydataŭ.

Maładoje polskaje čynoŭnictwa,
atručanae wybarnaj ahitacyjaj, mo-
ža pieratwarycca u niekujaku rakawuju pu-
chlinu, jakaja stočyć dyj źjeść praŭny
arhanizm dziaŭaŭny...

Kali taki uradowiec budzie pad-
trymliwac, naprykład, Palaka proci Be-
łarusa (u aryhinalie staić — ukrainca),
tady słuśna mohuć ličyć jaho za „pol-
skaha ŭradoŭca“, ale nie biezstaroŭ-
niaha, i słuśna nia buduć mieć dawie-
ru da takoj administracyi.

Kali uradowiec „robić wybary“ —
pa zahadu zhary, tady jon pierastaje
być česnym čaławiekam, — bo-ž zaŭ-
tra inšy ministar zahadaje dy zmusić
jaho-ž — źbiwać tych, jakich jon pad-
trymliwaje sioŭnia.

Tolki niedaśpielyja palityčna ta-
sujuć pry wybarach joŭny wybarny
podkup ślachom nadużyćcia ŭradoŭ-
cami ŭłady. Tolki ū narodaŭ, nizka
stajačych, uradoŭcy pa zahadu zhary
„wybirajuć“ zakonadaŭčyja palaty, za-
leżnyja ad uradu...

Dyk wiedama-ž u hetych naro-
dach nihto nia weryć u česnaść
uradoŭcaŭ.

Tam — „lapówka“, pratekcyja, na-
dużyćcio ŭłady — stałyja źjawišcy ū
uradowych ustanowach.

Kali uradowiec kuplaje hałasy,
zasnoŭwaje i finansuje wybarnyja ha-
zety, płacić razjezdnyh ahitatarom,
pierakupliwaje pawadyroŭ praciuŭnych
partyjaŭ, — dyj robić heta ūsio za
hrošy, atrymanija „źwierchu“, tady
jon daje masam przykład najhor-
šaha rodu hramadzianskaha
sapsućcia, dyj warty jość za heta
wastrohu.

Razumnyja ludzi, česnyja hrama-
dzianie nie patrabujuć u čaśie wyba-
raŭ uradowych „padskaŭaŭ“ dyj naahu-

tyčnych awanturnikaŭ uciokšych z nia-
čystym sumleńniem ad bałšawikoŭ.
Wiarnucca nazad hetym emihrantom
niemahčyma, a choć zabić interes
na patryjatyźmie, dyk zadumali „adbu-
dowywać“ Rasieju tam, dzie jaje nia
było, niaama i być nia mo-
ža. Ciapier maskoŭskija, čużyja nam pa krywi
i duchu emihranty i tamu padobnyja
rasiejskija hości zachacieli ū nas ha-
spadaryć. Dzieła hetaha pajechali i na
wiosku tumanić biełaruskaha sielanina,
kab z biezrobotnych papaści prosta ū
polski parlamant.

Hledziaćy na hetuju błaħuju ka-
medyju, naprašywujaacca na wusny ra-
siejskaja pahaworka skirowywanaja da
niawietliwych haściej: „господа гости,
не надоели-ли Вам хозяева?“

Al. Stepowič.

- № 22 — Blok Ukraińskich socjalistów.
 № 23 — Suwiaz Sialanskaj Siły (Związek Siły Chłopskiej) polskaja partija.
 № 24 — Blok Katalicka - Nacyjanalny (polskija endeiki).
 № 25 — Blok Katalicka-Narodny (Abjadnańnie Piasta z Polskaj Chryść. Demakr.).

Były senator Ułasau nie kandyduje. „Słowo” zmiaszcza list Ułasawa, u jakim b. senator zajaŭlaje, što wiestki ab jahonaj kandydatury, a tak-ža byccam jon tworyć asobny wybarny spisak, — nia zhodny z praŭdaj. Nowaja polskaja partija. U Lidzie 9-I, u prysutności Nawahradzka-ha wajawody, p. Bečkowiča, i Lidzka-ha starasty p. Żdanowiča, adbyŭsia žjezd polskich pradedstawnikaŭ Lidzka-ha Wyb. Wokr. Na žjezdzie zasnaŭlasia nowaja palitycznaja partija, pad nazowam: „Krajowy Związek Rolników Ziem Wschodnich”.

Partija tolki-što zasnaŭlasia, a ŭžo pastawiła na pieršym miejsy swaich kandydataŭ p. Klukowiča, kieraŭnika fermy rolnaj u Berdaŭcy, Lidzka-ha paw., a dla pawahi i pašpiechu pamiż sialanaŭ-Biełarusau, pryhałubili ŭ kandydaty i b. hramadaŭca — Kuca.

Pany razem z uradam Piłsudskaha. U Wilni na žjezdzie delehataŭ abšarnickich sajuzaŭ pastanoŭlena bolšaściu hałasami, što sajuz abšarnikaŭ wilenskaha wajawodztwa padtrymaje „biezpartyjny” kamitet supracownictwa z uradam Piłsudskaha, a zatoje na wybarnym spisku majuć abšarniki atrymac na našych ziemiach kandydatury ŭ Sojm. Hetak polskija demakraty bratajucca z swajej burżuazijaj i robiac swoj blok, kab tolki pieramahcy niapolski front. Ale ŭ abšarnickim łahieru nima niešta zhody. Na hetym-ža žjezdzie šmat prysutnych wykazywała dumku abjadnańnia z endekami, heta znača z mienšymi panami, zatoje bolšymi šowinistami.

Znajšli sajuźnikau. Asiracieliya maskoŭskija čornasociency (R. N. O.) nia pryńiatyja ŭ Blok Mienšaściu zlučyliŭsia ŭ blok z starawierami. Jak pišuć hazety ŭžo zložany ahułny spisak Rasiejcaŭ prawasławnych z Rasiejcami starawierami. Maskali z hetaha spisku ličuć na biełaruskija hałasy.

Šapiela adusiul honiać. Siabry tak zwanaj „Radykalnaj sialanskaj partiji zachodniaj Biełarusi” wydali „zajawu” u jakoj wystupili prociŭ wiedamaha zradnika biełaruskaha narodu b. paŭła Šapiela. Widać hetamu jahomaściu prydziecca raźwitacca z Sojmom, bo dawoli tumaniŭ niašwedamy narod. Što heta za frukt, widać z toho, što na dniach Šapiela byli aryštawali ŭ Wařawie ŭ bandyckaj kampanii.

Klub Pracy wyświstali. Jak padaje „Dz. Wil.” — 18-I u Niemančynie niejki ahient t. zw. „Zjednoczenia Krajowego” (heta kampanija „naša” ŭmiastoŭskaha), sazwau šchodku siabraŭ i pryčilnikaŭ „Klubu Pracy”.

U časie pramowy sabranyja aratara wyświstali.

Wyniki wybaraŭ u 1922 h. na biełaruska-litoŭskich ziemiach. Dzieła nadchodziačych nowych wybaraŭ prypaminajem wyniki wybaraŭ da minušaha Sojmu, jakija adbylisia 5 listopada 1922 h.

Wilnia. Miasta i pawiet 5 mandataŭ. Wybarny dzielnik: 13,014.

Polskija Endeiki i Chadeiki: 2 mandaty (pasły Żwierzyński i ks. Olšanski) Hałasau — 32,031.

Piast: 1 mandat (Wendziagolski, katory potom wystupiŭ z partiji). Hałasau — 16,555.

Wyzwaleńnie: 1 mandat (pasol Kościalkowski, jaki ciapiet stacić na čale Partiji Pracy). Hałasau — 13,555.

P. P. S.: 1 mand. (pas. St. Płaŭski). Hałasau — 13,064.

Świanciany. Pawiety: Świanciany, Brasłaŭ, Pastawy, Dzisna — 6 mandataŭ, dzielnik wybarny 14,183.

Wyzwaleńnie: 4 mandaty (pasły Hałka, Adamowič, Piotrouski i Šapiel). Hał. — 56,732.

Blok Nac. Mienšaściu (16) — 2 mandaty (pasły ks. Stankiewicz i Miata). Hał. — 30,609.

Lida. Pawiety: Lida, Wałožyn, Ašmiana, Maładečna, Wilejka — 7 mandataŭ. Wybar. dzielnik — 17,222.

Wyzwaleńnie — 3 mand. (pasły Wajawudzki, Haławač, Balin). Hał. — 51,668.

Bl. Nac. Mienš. (16) — 2 mand. (Biełarusy Aŭsianik i Rak-Michajłoŭski). Hał. — 40,677.

Piast — 1 mand. (pas. Dubrounik). Hał. — 34,344.

Endeki i Chad. (8) — 1 m. (pas. Račkoŭski). Hał. 13,112.

Nawahradak. Paw.: Nawahradzki, Stołpcy, Niašwiż, Baranawičy, Słonim — 6 mand. Wyb. dzielnik — 14,951.

Šasnastka — 4 mand. (pasły: Kačanowič i Rahula — Biełarusy, Wyhodzki i Lublinski — Żydy).

Wyzwaleńnie — 2 m. (pasły Helman i Šakun). Hał. — 41,251.

Palešsie. Pawiety: Pinski, Łuniń, Sarny. Mand. 5. Wyb. dz. 17,667.

P. P. S. 3 m. (pasły Wolicki, Badzian i Dzienhileŭski). Hał. — 52,981.

Šasnastka — 1 m. (pas. Jaremič). Hał. — 31,974.

Wyzw. — 1 m. (pas. Koroleŭski). Hał. — 26,925.

Brest-Litoŭski. Pawiety: Kobryn, Pružany, Kosaŭ, Drahicyn, Kamień-Koŭski. Mand. 5. Wyb. dz. 13,598.

Šasnastka — 3 m. (pasły Dźmitruk, Chrucki i Minzwiera). Hał. — 44,805.

Sacyjalisty — 1 m. (pas. Uziem-bło). Hał. — 20,746.

Wyzwaleńnie — 1 m. (pas. Bon). Hał. — 13,598.

Jak bačym, pry wybarach 1922 h. šmat biełaruskich hałasau usiała polskaja partija „Wyzwaleńia”. Można być peŭnym, što abmyłka heta bolš nie paŭtorycca.

Z pieśniaŭ moładaści

Hej wy siły maładyja,

Hej, wy sakały!

Budźcie jak wichor żywyja

I macniej skały.

Słabaść miesca čaj nia znojdzie

U małych hrudziach.

Usio żywoje z nami pojdzie

Z ahniom u wačoch.

Ci-ż my braćcia nie zdabudziem,

Lepšych, świetłych dzion?

Ci-ż my sił swaich nia čujem?

Ci-ż nas čmucić son?

My adważna, hramadoju,

Ślach prałożam svoj,

Moładz z burnaju dušoju,

Z dušoj ahniawoj.

Dzieci pracy i zmahańnia,

Kliča nas Narod!

Dosyć mučyli nas zdańnia

My idziem ŭ pachod.

Dyk da mety! Bolš adwahi,

Śmialej, sakały!

Poŭny my życiowaj prahi,

My macniej skały!

A. Bartul.

Z biełaruskaha żyćcia.

Kulturnaja praca studentau - Biełarusau. U niadzielu 22 studnia ŭ sali T-wa Biełaruskaj Škoły, dziakujućy starańniom Biełaruskaha Studenskaha Sajuzu, była zładžana lekcyja sa spektaklam. Lekcyju čytaŭ stud. Šyran na temu: „Hazawaŭja i bakteryjotohičnaja wajna ŭ światle prošaści i ŭ budućynie”, pašla čaho adyhralisia pjeski: „Na wioscy” i „Miaździedz”. U ihry na scenie brali udział Z. Michalewičanka, E. Załkind, Jermakawičanka, Amieljanowič, Maskalik i inš.

Ahułam wiečar treba ličyć wielmi ŭdałym. Można tolki pažadać, kab hałoŭnaja ŭwaha arhanizatarau nia była zwaročwana na tancy, jakija na wiečarynie zaniiali pačesnaje miesca, bo trywali da 4-aj hadziny ranicy.

Biełaruskaja radio-lekcyja adbyłasia ŭ paniadzielak 23.I pračytanaja A. Zianiuikom. Čarodnaja lekcyja maje być 26 studnia.

Z Niezależnej Litwy.

— Prezydentowi Litoŭskaj Respubliki Smetonie i premierowi Waldemarasu Papiež pryznaŭ specjalnyja ordeny za zasługi, pałożanyja imi pry pracy nad konkordatami z Watykanam.

— „Lietuva”, uradowaja litoŭskaja hazeta, piša, što Piłsudski choča pryspašyć termin litoŭska-polskich pierahaworaŭ dzieła toho, kab mieć bolš kozyraŭ pry wybarach u Sojm, dumajućy, što padčas pierahaworaŭ jon budzie mieć pierawahu nad Litwoj. Litoŭski-ż urad heta dobra rozumieje i pamahać sučasnamu polskamu uradu ŭ jaho ŭnutranaj palitycy nia dumaje.

— Pradstawnik Polskaj Telegraficznej Agencji, nie atrymaŭszy ad litoŭskaha uradu pradaŭżeńnia wizen, wiar-tajecca z Koŭna ŭ Wařawu. Budućy pa darozie ŭ Kłajpedzie, u hutarcy z niekatorymi ŭradowymi asobami, jon wykazaŭ dumku, što narmalnyja adnosiny pamiż Litwoj i Polščaj buduć... tolki za dwa hady.

— Litoŭskaja presa, u zwiazku z zadziarżanym u Koŭnie transportam arużża, piša, što špiarša ŭsie dumali, što heta arużża wiaźli ŭ Kitaj, adnak pašla tolki wyjaśniasia zapraŭdnaje jaho naznačeńnie, a mianoŭna: transport na zakaz Polščy wiaźli ŭ Wilniu dla litoŭskich emihraŭtaŭ.

Kolki ŭ hetym jość praŭdy — ska-zać trudna.

Z Polščy.

Wařawa. Rada Ministrau na pasiedźańni dnia 20 studnia apracawała akančalna projekt dachodaŭ i raschodaŭ Polskaha Haspadarstwa na 1928—29 h., powodle katoraha dachody pradbačacca ŭ sumie 2 milijardy 587 milijonaŭ złotych, a raschody — 2 milijardy 476 milijonaŭ. Projekt hety budzie razhladać nowy Sojm.

— Ministar zamieźnych spraŭ razhladaŭ prywiezienuju Tarnoŭskim notu litoŭskaha uradu. Żmiej noty da hetaj pary aficyjalna nie abwieščany. Pamima hetaha Ministerstwa Zamieźnych Spraŭ apracoŭwaje nowuju notu da litoŭskaha uradu, padajućy hetym razem susim kankretnyja prapazycyi ab časie i miejsy pierahaworaŭ. Polski urad trymajeccca stano-wiśca, kab pierahawory pačać abawiazkawa pierad pasiedźańniem Rady Lihi Narodaŭ. Zdajecca adnak, što ŭ do-bryja rezultaty pierahaworaŭ abiedz-wie starany nia wierać.

— 20 studnia a 8 h. wiečaram natoŭp ludziej, pieraważna kamunistych, sabiraŭsia kala turmy na Dzi-kaj wulicy, ale palicyja ich razahnała.

— U čaćwier u nočy wařaŭskaja palicyja zrabiła wialikuju abławu na zladziejaŭ. U adnej kawiarni, hdzie sabrałasia samaja zladziejskaja kampanija, palicyja ŭbačyła b. paŭła polskaha Sojmu, wiadomaha awanturnika i ašukanca biełaruskaha narodu, Antona Šapiela. Što jon tam rabiŭ — ci heta byŭ sklikany im pradwybarny žjezd, ci jon chacieŭ naniać u swaju partyju ahitatarau na wybary, ci niešta druhoje — nima wiedama. Nia wiedała i palicyja i, kab dawiedacca, zabrała z saboj A. Šapiela ŭ kamisaryjat i paprasila sieści. U sobotu 21 studnia Šapiela z pad aryštu zwolnili. Prypomnim, što ŭ pasły papaŭ jon ad partiji „Wyzwaleńnie”, toje samaje wyzwaleńnie, što i Šapialowym hołasam addało našu ziamlu abšarnikom.

Probnyja numary „Biełaruskaj Kry-nicy” wysyłajucca biaspłatna.

piarednikaŭ, jakich tworstwa spačywała na ukraińskim prostaludździu. Hady 1875—1890 nosiać u dziei ukraińskaje literatury piačać upadku. Ale tut, z ho-du 1890-ha, žjaŭlajecca piśmieńnica L. Ukrainka (praŭdziwaje imia Larysa Kosočowa), jakaja swajeju pracaju znoŭ stawić ukraińskuju literaturu na adpawiednaje miejsca. Jaje hłybokija socyjalnyja matywy i wydaskanalonnaja forma zdabyła adno z piakniejšych miajscoŭ u historyi ukraińskaje literatury. Pobač L. Ukrainki idzie Wasil Čajčanka (praŭdziwaje imia Barys Hrynčenko) aŭtar znanaha ramanu „Na razdarożży”. Tut-ža jduć P. Myrnyj i Skołyčanka. Z dramaturhaŭ hetaha času najznatniejšymi jość Karpenko-Karyl i Staryčkyj.

Strašenna ciażka było pad rasiej-skaju akupacyju raźwiwacca ukraińskaj literatury. Niačuwanaja pieraskody pieramahać musili ukraińskija literaturnyja pracawniki. Wialikaju zasłuhaju ich jość, što jany zachawali pry żyćci literaturnuju krynicu i swajeju pracaju nie dazwoli joj wysachnuć. U hrani-cach Aŭstryi na pačatku XIX stal., zda-wałasja, što zusim umiarło ukraińskaje literaturnaje żyćcio, bo spačywała ja-no ŭ poŭnym latarhu. U 30 hadoch

hrupa zapalonych patryjotaŭ, pad upły-wam pawiaŭajučaha nad Eŭropaju štandarom romantyzmu, zbudziła da żyćcia ukraińskuju literaturu pad akupacyjaj Aŭstryi.

Pawadyrom i najwialikšym talen-tam uspomnianaje hrupa patryjotaŭ byŭ Markijan Šaškiewič (1813—1843), jaki wydaŭ „Dniestrawyja Rusalki”, zbornik narodnaje i stworanaje poezii, i hetym załażyŭ fundament ukraińskaje literatury ŭ Aŭstryi, bo hetaja kniha była pieršaju drukawanaju ŭ mowie ukraińskaj kniham ŭ hraniach Aŭstryi (1837 h.). Aprača hetaje knihi M. Šaškiewič wydaŭ jašče dźwie kniżki ŭłas-nych wiersaŭ „Dumki i Psalmy Rusłana”.

U praciachu čwierki staleccia (1837—1862) wyšla tolki 250 druka-wanych kniżak ukraińskich, a heta świadczy, u jakich ciażkich warunkach zmušany byli żyć ukraińskija literaturnyja pracawniki.

Pieśniarami hetaje pary byli: N. Ustyjanowič, zborniki jahonaha-ż tworstwa wyšli ŭ 1860 h. u Lwowi i O. J. Fedkowič - Horodenčuk (1834—1888). Aprača Ustyjanowiča i Fedko-wiča twaryŭ u hetym časie piaśniar B. Diedickij, aŭtar „Koniusaha” i „Buj-

tur Wsiewołoda”, i J. Hušalowič (1823—1903) aŭtar „Snu kniazia Lwa” i „Kwiatkaŭ z naddniestraŭskich łuhau”. Hušalowič jość aŭtaram ukraińskaha himnu: „Mir nam braćcia”.

Na čale nawukowaje literatury stacić u hetym časie J. Hołowackij (1814—1888), aŭtar wialikich pracaŭ historycznych i etnagrafičnych.

Najwialikšy, adnak, raźćwiet na literaturnym poli nastupaje pa 70-tych hadoch, kali žjaŭlajecca Franko i Kobylanskaja.

Dr. S. Franko byŭ usiestaronna čynny ŭ literatury. Jahonyja abrazy literaturnyja z realnaha żyćcia ukraińskaha narodu charakternyjo polymien-naju życiowaściu z melanchaličnaju afarboŭkaju. Aŭtarka „Čaławieka”, „Careŭny” i šmat tworaŭ inšych — Olha Kobylanskaja tworyć krasu, dzieła krasy. Najlepšaj z jaje pracaŭ jość sialanskaja epopeja „Ziamla”, pieratłumačanaja na mowy ŭsiech narodaŭ na Zachadzie.

Z ukraińskich piśmiennikaŭ no-waje pary stajać na čale W. Stefanik, Łubijanowič, Kobryńska i dramaturh Cehliński. U Wuhrouščyni žwiarnuŭ na

siabie ŭwahu aŭtar „Wiačerniaha zwo-nu” i „Na Bezkydach” — J. Stawrowskij. Popradow († 1899 h.).

Pačatkam XX staleccia chaču skon-čyć swaju karocienkiju staćciu pierahladu dziei ukraińskaje literatury. Paŭtaraju, heta nia byŭ pierahlad, ale wyrwańnie niekalki faktaŭ z wialikaje historyi ukraińskaha piśmienstwa. Dwaccataje staleccie ŭwialo na ukraiński Parnas literaturnych asilkaŭ, jakich ŭžo tut nia maju mahčymaści spomnić. Siańnia jość try haloŭnyja literaturnyja ukraińskija wahnivy: Radawaja Ukraina, časć pad Polščaju i emihracyja. Na emihracyji prażywajuć dwa wialikšyja ukraińskija pieśniary Babiŭ i Stefanowič, z jakimi mieŭ ja ščasćcie spatkacca.

Da pierahladu ukraińskaje literatury XX staleccia spadziajusia chu-cieńka wiarnucca, karystajučysia łaskawaju haścinnasćciaju na špaltach „Biełaruskaje Krynicy”.

HRAMADZIANIE!

Zapiswajcieś U B. Ch. D.!

DA NAS PIŠUĆ.

Wydawiec Albin Stepowił.